

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS
Į S T A T Y M A S**

2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1238
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo tikslas – sukurti vaiko teises ir teisėtus interesus bei visuomenės saugumo poreikius atitinkančią ir vaiko, turinčio elgesio sutrikimų, socializacijai, ugdymui bei socialinės, pedagoginės, psichologinės, specialiosios pedagoginės, informacinės arba kitos pagalbos teikimui skirtą vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių sistemą, kuri padėtų vaikui įveikti susiformavusį ydingą elgesį, išsiugdyti prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo sampratą.

2. Šis įstatymas nustato vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros principus, vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemones, šių priemonių skyrimo, pratęsimo, pakeitimo, panaikinimo pagrindus ir tvarką, taip pat vaiko vidutinės priežiūros priemonės taikymo vaikų Socializacijos centruose svarbiausias nuostatas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Socialinio ugdymo, reabilitacijos, prevencijos ir kitos programos** – konkrečios valstybės, savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų ir nevyriausybinų organizacijų vykdomos socialinio ugdymo, reabilitacijos, prevencinės ir kitos programos, atitinkančios šio įstatymo tikslus ir galinčios teigiamai veikti vaiko elgesį.

2. **Specialistas** – psichologo, socialinio pedagogo, socialinio darbuotojo ar kitą atitinkamą kvalifikaciją turintis asmuo, teikiantis pagalbą vaikui, sprendžiant su juo susijusias problemas.

3. **Vaikas** – asmuo, neturintis 18 metų.

4. **Vaiko atstovai pagal įstatymą** – vaiko tėvai, tėvovai, globėjai, rūpintojai ir kiti asmenys, kurie pagal įstatymą ar kitą teisės aktą privalo rūpintis vaiku, jį auklėti, globoti, jam atstovauti, ginti jo teises ir teisėtus interesus.

5. **Vaiko minimali priežiūra** – vaiko priežiūra, vykdoma pagal vaiko nuolatinę gyvenamąją vietą, o jeigu vaikas neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, – pagal jo gyvenamąją vietą.

6. **Vaiko minimalios priežiūros priemonę vykdomas asmuo** – fizinis arba juridinis asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka vykdomas vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonę.

7. **Vaiko priežiūra** – vaikui teikiama socialinė, pedagoginė, psichologinė, specialioji pedagoginė, informacinė ar kita pagalba, kuria siekiama teigiamų jo elgesio pokyčių.

8. **Vaiko vidutinė priežiūra** – vaiko priežiūra vaikų Socializacijos centre.

9. **Vaikų dienos centras** – įstaiga ar jos padalinys, teikiantys socialines paslaugas socialinės rizikos šeimoms ir vaikams bei organizuojantys tokių vaikų ugdymą.

10. **Vaikų Socializacijos centras** – apskrities viršininko ar apskrities viršininko kartu su Lietuvos Respublikos juridiniais ar fiziniais asmenimis įsteigta bendrojo lavinimo mokykla, vykdomas vaiko vidutinę priežiūrą, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo ir (ar) pirminio profesinio mokymo programas, taip pat vaiko laikinąją globą (rūpybą).

3 straipsnis. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros uždaviniai

Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros uždaviniai yra šie:

1) teikti kvalifikuotą socialinę, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę,

informacinę arba kitą pagalbą vaikui, siekiant teigiamų vaiko elgesio pokyčių;

- 2) sudaryti vaikui palankias Socializacijos, resocializacijos ir ugdymo(si) sąlygas;
- 3) diegti žmogiškąsias vertybes, ugdyti asmenybės tapatumo ir priklausymo bendruomenei jausmą, atsakomybę už savo poelgius supratimą, pagarbą žmogaus teisėms ir laisvėms;
- 4) stiprinti ryšius su vaiko vystymuisi palankia aplinka.

4 straipsnis. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros principai

Vaiko minimali ir vidutinė priežiūra grindžiama šiais principais:

- 1) vaiko interesų ir gerovės pirmumo. Imantis bet kokių su vaiku susijusių veiksmų, svarbiausia – vaiko interesai. Vaikui turi būti teikiama tokia apsauga, kokios reikia jo gerovei, ir tam tikslui turi būti imamasi visų reikiamų teisinių ir administracinių priemonių;
- 2) vaiko dalyvavimo priimant su juo susijusius sprendimus. Vaikui turi būti suteikiama galimybė būti išklausytam bet kokio su juo susijusio teisminio ar administracinio nagrinėjimo metu tiesiogiai arba per atstovą įstatymų nustatyta tvarka. Į vaiko nuomonę, jeigu ji neprieštarauja jo interesams, privalu atsižvelgti;
- 3) individualizavimo. Priimant su vaiku susijusius sprendimus turi būti atsižvelgiama į vaiko amžių ir brandą, jo psichines ir fizines savybes, poreikius, socialinės aplinkos ir kitas svarbias ypatybes;
- 4) vaiko ugdymo atlikti pareigas ir jausti atsakomybę už savo poelgius šeimoje, mokyimo įstaigoje, darbe, socialinėje aplinkoje;
- 5) neatskyrimo nuo šeimos, išskyrus kraštutinius atvejus – tuomet atskiriama kuo trumpesniai terminui;
- 6) priežiūros vykdymo kuo arčiau vaiko gyvenamosios vietos. Vaikui turi būti skiriamos tokios minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės, kurias galima veiksmingai taikyti neatitraukiant jo arba kiek įmanoma mažiau atitraukiant nuo jo gyvenamosios vietos;
- 7) vietos bendruomenės įtraukimo į vaiko priežiūros ir socialinės integracijos procesą. Turi būti skatinamas kiek įmanoma glaudesnis vietos bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų, valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų bendradarbiavimas.

ANTRASIS SKIRSNIS

VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS PRIEMONĖS

5 straipsnis. Vaiko priežiūros formos

Vaikui gali būti taikomos šios priežiūros formos:

- 1) minimali priežiūra;
- 2) vidutinė priežiūra.

6 straipsnis. Vaiko minimalios priežiūros priemonės

1. Vaikui gali būti taikomos šios minimalios priežiūros priemonės:
 - 1) specialisto darbas (konsultacijos) su vaiku;
 - 2) įpareigojimas lankyti vaikų dienos centrą;
 - 3) įpareigojimas dalyvauti socialinio ugdymo, reabilitacijos, integracijos, prevencijos ir kitose programose;
 - 4) įpareigojimas iki 16 metų mokytis pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas.
2. Minimalios priežiūros priemonės, nurodytos šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose, vaikui gali būti skiriamos nuo 1 mėnesio iki 1 metų laikotarpiui, bet ne ilgiau, kol vaikui sueis 18 metų.
3. Vaikui gali būti paskirta viena arba kelios tarpusavyje suderintos minimalios priežiūros priemonės.

7 straipsnis. Vaiko vidutinės priežiūros priemonė

1. Vaiko vidutinės priežiūros priemonė – atidavimas į stacionaraus pobūdžio vaikų Socializacijos centrą. Ji gali būti skiriama iki 3 metų, bet ne ilgiau, kol vaikui sueis 18 metų.

2. Vaiko vidutinės priežiūros priemonė gali būti skiriama 14 metų sukačiam vaikui. Vaikui, nesukačiam 14 metų, vidutinės priežiūros priemonė gali būti skiriama išimtiniais atvejais, kai šio vaiko elgesys kelia realų pavojų kitų žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui.

TREČIASIS SKIRSNIS

VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ SKYRIMAS, PRATĖSIMAS, PAKEITIMAS IR PABAIGA

8 straipsnis. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių skyrimo pagrindai

1. Vaiko minimalios priežiūros priemonės gali būti skiriamos vaikui:

1) kuris padarė nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių turinčią veiką, tačiau jam nebuvo sukakęs Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytas amžius, nuo kurio asmuo atsako pagal baudžiamuosius įstatymus;

2) kuris nuolat daro administracinių teisės pažeidimų požymių turinčias veikas, tačiau jam nebuvo sukakęs Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse numatytas amžius, nuo kurio atsiranda administracinė atsakomybė;

3) kuris padarė administracinį teisės pažeidimą, tačiau jam, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nuostatomis, nebuvo paskirta administracinė nuobauda;

4) kurio elgesys daro žalą ir kelia pavojų aplinkiniams, o jo atstovų pagal įstatymą, vietos bendruomenės pastangų nepakanka pasiekti teigiamų elgesio pokyčių;

5) kuris nuolat nesimoko pagal privalomojo švietimo programas (ar nelanko mokyklos).

2. Vaikui minimalios priežiūros priemonės gali būti skiriamos tik tada, kai mokykla yra išnaudojusi visas švietimo pagalbos, numatytos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, teikimo galimybes.

3. Vaiko vidutinės priežiūros priemonė gali būti skiriama vaikui:

1) kuris padarė nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių turinčią veiką, tačiau jam nebuvo sukakęs Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytas baudžiamosios atsakomybės amžius;

2) kuris nuolat daro administracinius teisės pažeidimus, tačiau jam, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nuostatomis, nebuvo paskirta administracinė nuobauda;

3) kuriam pritaikius minimalios priežiūros priemones nebuvo pasiekta teigiamų jo elgesio pokyčių.

4. Vaikas į vaikų Socializacijos centrą taip pat gali būti siunčiamas Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytais atvejais, kai skiriama auklėjamojo poveikio priemonė – atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą. Tokiu atveju šio įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksams.

9 straipsnis. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonės skiriančios institucijos

Vaikui minimalios ir vidutinės priežiūros priemonės skiria savivaldybės, kurioje vaikas gyvena, administracijos direktorius. Vaikui vidutinės priežiūros priemonė skiriama gavus teismo leidimą.

10 straipsnis. Minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių vaikui skyrimo tvarka

1. Vaiko atstovai pagal įstatymą, teritorinė policijos įstaiga, mokykla ir vaiko teisių apsaugos tarnyba turi teisę kreiptis į vaiko nuolatinės ar gyvenamosios vietos savivaldybės administracijos direktorių prašydami, kad savivaldybės administracijos direktorius skirtų vaikui

minimalios priežiūros priemonę arba kreiptųsi į teismą dėl leidimo skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę.

2. Savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupė ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos surenka informaciją, būtiną šio straipsnio 5 dalyje numatytam vienam iš sprendimų priimti, ir pateikia ją savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

3. Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo prašymus dėl minimalios priežiūros priemonės skyrimo ar kreipimosi į teismą dėl leidimo skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę nagrinėja posėdyje, kuriame privalo dalyvauti vaikas, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus, vaiko atstovai pagal įstatymą, savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupės atstovas, mokyklos, kurioje ugdomas vaikas, prevencinio darbo grupės atstovas, minimalios priežiūros priemonę, jei ji buvo skirta, vykdęs asmuo ar jo atstovas. Vaiko teisių apsaugos tarnybos atstovas pateikia išvadą dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės skyrimo. Posėdyje turi teisę dalyvauti taip pat kiti suinteresuoti asmenys. Apie posėdžio vietą ir laiką savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupė posėdžio dalyviams privalo pranešti ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas. Jeigu posėdyje nedalyvauja asmenys, kurių dalyvavimas yra privalomas, savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo atideda posėdį ir įspėja raštu nedalyvavusius asmenis, kad kitame posėdyje sprendimas gali būti priimtas ir jiems nedalyvaujant.

4. Posėdyje turi būti išklausoma vaiko nuomonė. Siekiant apsaugoti vaiką nuo galimo neigiamo poveikio svarstant priežiūros jam skyrimo klausimą, vaikas gali nedalyvauti šiame posėdyje, tačiau jo nuomonė turi būti iš anksto išklausoma vaiko teisių apsaugos tarnybos ir įvertinama posėdyje. Vaiko teisių apsaugos tarnyba taip pat išklauso vaiko nuomonę, jeigu jis vengia dalyvauti savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens rengiamame posėdyje dėl priežiūros priemonės skyrimo, ir informuoja apie ją posėdžio dalyvius.

5. Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo priima vieną iš šių sprendimų:

1) skirti vaikui minimalios priežiūros priemonę esant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytiems pagrindams;

2) kreiptis į teismą dėl leidimo skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę esant šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatytiems pagrindams;

3) atmesti prašymą, jei pateikta informacija apie vaiką nepagrindžia priežiūros priemonės skyrimo būtinumo.

6. Jeigu vaiko elgesys kelia realų pavojų kitų žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo šio straipsnio 5 dalyje numatytą vieną iš sprendimų priima ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos, kitais atvejais – ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos.

7. Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, sprenddamas minimalios priežiūros priemonės vaikui skyrimo ar kreipimosi į teismą dėl leidimo skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę klausimą, įvertina vaiko norus, vaiko teisių apsaugos tarnybos išvadą ir kitas posėdyje ištirtas aplinkybes.

8. Minimalios priežiūros priemonė vaikui skiriama savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimu. Jame turi būti nurodoma vaikui skirta minimalios priežiūros priemonė, ją vykdysiantis asmuo ir šios priemonės vykdymo terminas.

9. Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens prašyme teismui dėl leidimo skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę turi būti nurodytas vaikų Socializacijos centras, į kurį bus atiduotas vaikas, vaiko buvimo jame terminas. Teismui taip pat turi būti pateikiama informacija apie vaiko nuomonę dėl vidutinės priežiūros priemonės skyrimo ir vaiko teisių apsaugos tarnybos išvada. Prie prašymo teismui pridedamas posėdžio, kuriame buvo svarstytas klausimas dėl vidutinės priežiūros priemonės skyrimo vaikui, protokolas. Protokole nurodoma

posėdžio data, protokolo eilės numeris, posėdžio dalyviai, svarstomų klausimų eilės numeris ir pavadinimas, klausimą pateikęs pranešėjas, kalbėtojai ir pridedamas priimtas sprendimas. Nurodomi ir balsavimo rezultatai (taip pat pažymima, kas balsavo prieš ar susilaikė), įrašoma kitų šio straipsnio 3 dalyje nurodytų posėdžio dalyvių atskirosi nuomonė. Protokolą pasirašo savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.

10. Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, gavęs teismo leidimą, per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties išduoti leidimą įsiteisėjimo dienos priima sprendimą skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę.

11. Jeigu teismas neduoda leidimo vaikui skirti vidutinės priežiūros priemonę, savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo šiame straipsnyje nustatyta tvarka sprendžia klausimą dėl minimalios priežiūros priemonės vaikui skyrimo.

11 straipsnis. Savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupės ir mokyklos prevencinio darbo grupės

1. Savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupės paskirtis – koordinuoti socialinio ugdymo, reabilitacijos, prevencijos ir kitų prevencinių programų įgyvendinimą savivaldybėje, tarpinstitucinį bendradarbiavimą teikiant metodinę, informacinę, konsultacinę ir dalykinę pagalbą mokyklų prevencinio darbo grupėms.

2. Savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupė sudaroma iš teritorinės policijos įstaigos, vaiko teisių apsaugos tarnybos, socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos ir kitų institucijų, dalyvaujančių prevencinėje veikloje, atstovų. Savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupės veikia pagal savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą darbo reglamentą.

3. Savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupė:

1) surenka informaciją, būtiną priimti sprendimui dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių vaikui skyrimo, pateikia ją savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui, dalyvauja posėdžiuose dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių vaikui skyrimo;

2) koordinuoja socialinio ugdymo, reabilitacijos, prevencijos ir kitų programų įgyvendinimą savivaldybėje;

3) koordinuoja tarpinstitucinio bendradarbiavimo prevencinio darbo srityje įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje ir mokyklų prevencinio darbo grupių veiklą;

4) teikia metodinę ir konsultacinę paramą prevenciniam darbui organizuoti mokyklose ir numato priemones kartu su policijos, sveikatos priežiūros, vaiko teisių apsaugos, pedagoginėmis, psichologinėmis tarnybomis įtraukdama į prevencinio darbo organizavimą verslo atstovus, konfesines ir vietos bendruomenes, nevyriausybinės organizacijas, vaikų atstovus pagal įstatymą, politikus, visuomenės veikėjus;

5) kaupia ir analizuoja savivaldybės teritorijoje veikiančių mokyklų, kitų institucijų informaciją teisės pažeidimų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, nusikalstamumo ir kitais klausimais;

6) vertina, kaip vykdomos prevencinės priemonės švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų įstaigose, rūpinasi prevencinio darbo veiksmingumu ir teikia ataskaitą savivaldybės administracijos direktoriui;

7) teikia siūlymus savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių tobulinimo.

4. Mokyklos prevencinio darbo grupės paskirtis – spręsti prevencinio darbo klausimus mokykloje vykdant teisės pažeidimų, alkoholio, tabako, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, nusikalstamumo prevenciją, įgyvendinti šios srities prevencines programas, organizuoti švietimo pagalbos teikimą mokiniui, mokytojui ir vaiko atstovams pagal įstatymą.

5. Mokyklos prevencinio darbo grupė sudaroma iš mokyklos vadovo pavaduotojo ugdymui, mokytojų, klasės auklėtojų, psichologo, socialinio pedagogo, kitų asmenų (mokinių, vaiko atstovų

pagal įstatymą, mokyklos savivaldos institucijų atstovų, vaiko teisių apsaugos tarnybos, pedagoginės psichologinės tarnybos atstovų ir kitų asmenų, kurie gali prisidėti prie prevencinės veiklos organizavimo mokykloje). Mokyklos prevencinio darbo grupei vadovauja mokyklos vadovo pavaduotojas ugdymui. Mokyklos prevencinio darbo grupė veikia pagal mokyklos vadovo patvirtintą darbo reglamentą.

6. Mokyklos prevencinio darbo grupė:

1) rengia prevencinio darbo planus, nagrinėja prevencinio darbo klausimus, įgyvendina teisės pažeidimų, alkoholio, tabako, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, nusikalstamumo ir kitus prevencinius projektus;

2) vykdo mokyklos bendruomenės švietimą vaiko teisių apsaugos, teisės pažeidimų prevencijos, mokinių užimtumo ir kitose srityse;

3) organizuoja švietimo pagalbą mokiniui, mokytojui ir vaiko atstovams pagal įstatymą;

4) kasmet rengia prevencinio darbo ataskaitas ir mokyklos vadovui teikia siūlymus dėl šio darbo tobulinimo;

5) teikia siūlymus savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupei dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių tobulinimo.

12 straipsnis. Vaikui paskirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės pratęsimo, pakeitimo ir panaikinimo tvarka

1. Jeigu vaikui paskirta minimalios ar vidutinės priežiūros priemonė nepavyko pasiekti teigiamų jo elgesio pokyčių, jam skirta minimalios ar vidutinės priežiūros priemonė gali būti pratęsta. Sprendimą dėl minimalios priežiūros priemonės vaikui pratęsimo priima savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka. Sprendimą dėl vidutinės priežiūros priemonės vaikui pratęsimo šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka priima savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, gavęs teismo leidimą. Sprendimas dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės pratęsimo priimamas ne vėliau kaip iki minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės termino pabaigos.

2. Jeigu pritaikius vaikui minimalios priežiūros priemonę nepavyko pasiekti teigiamų jo elgesio pokyčių, vaikui savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalio asmens sprendimu šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka gali būti skiriama kita minimalios priežiūros priemonė, kitas minimalią priežiūros priemonę vykdomas asmuo arba kreipiamasi į teismą dėl leidimo skirti vaikui vidutinės priežiūros priemonę.

3. Jeigu vaikui toliau taikyti minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės netikslinga arba vaikas negali jų vykdyti dėl svarbių priežasčių, jam skirta minimalios ar vidutinės priežiūros priemonė gali būti panaikinta prieš terminą. Sprendimą dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės panaikinimo vaiko ar jo atstovų pagal įstatymą siūlymu arba savo iniciatyva priima savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo. Sprendimui priimti gali būti rengiamas posėdis šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka.

4. Kreiptis dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės pratęsimo, pakeitimo ir panaikinimo, be šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, teisę taip pat turi minimalios ar vidutinės priežiūros priemonę vykdomas asmuo.

13 straipsnis. Minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vykdymo pabaiga

Vaikui paskirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vykdymas baigiasi:

1) pasibaigus nustatytam vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vykdymo terminui, bet ne vėliau nei vaikui sukakus 18 metų;

2) priėmus sprendimą vieną priežiūros priemonę pakeisti kita;

3) priėmus sprendimą panaikinti minimalios ar vidutinės priežiūros priemonę.

14 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimų apskundimo tvarka

Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimai gali būti apskūsti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS VAIKO MINIMALIOS PRIEŽIŪROS PRIEMONĖS VYKDYMAS

15 straipsnis. Vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės vykdymo pradžia

1. Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimą dėl minimalios priežiūros priemonės skyrimo vaikui per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo savivaldybės administracija išsiunčia (perduoda) minimalios priežiūros priemonę vykdysiančiam asmeniui ir vaiko atstovams pagal įstatymą.

2. Priežiūros priemonę vykdysiantis asmuo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimo gavimo dienos, dalyvaujant vaiko atstovams pagal įstatymą, vaiko teisių apsaugos tarnybos atstovui, supažindina vaiką su paskirtos priežiūros priemonės vykdymo tvarka.

16 straipsnis. Vaiko, kuriam taikoma minimalios priežiūros priemonė, teisės ir pareigos

1. Vaikas, kuriam taikoma minimalios priežiūros priemonė, turi visas Lietuvos Respublikos įstatymų jam garantuojamas teises, įskaitant:

- 1) teisę įgyti valstybinius standartus atitinkantį išsilavinimą ir (ar) kvalifikaciją;
 - 2) ugdytis sveikoje ir psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje, savitarpio pagarba grįstoje aplinkoje;
 - 3) gauti kvalifikuotą socialinę pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą;
 - 4) teisę kreiptis su prašymais ar skundais;
 - 5) įstatymų nustatyta tvarka ginti savo teises ir teisėtus interesus.
2. Vaikas, kuriam taikoma minimalios priežiūros priemonė, privalo:
- 1) vykdyti jam paskirtą minimalios priežiūros priemonę;
 - 2) gerbti savo atstovus pagal įstatymą, kitus šeimos narius;
 - 3) gerbti mokytojus, kitus suaugusiuosius ir vaikus, nepažeisti jų teisių ir teisėtų interesų;
 - 4) laikytis visuomenėje priimtų elgesio normų;
 - 5) gerbti ir tausoti kultūros ir istorijos vertybes, gamtą, visuomenės ir privačią nuosavybę;
 - 6) įstatymų numatytais atvejais atsakyti už savo veiksmus arba atlyginti už savo nusikalstamais veiksmais padarytą žalą.

17 straipsnis. Vaiko, kuriam taikoma minimalios priežiūros priemonė, atstovų pagal įstatymą teisės ir pareigos

1. Vaiko, kuriam taikoma minimalios priežiūros priemonė, atstovai pagal įstatymą turi teisę:
- 1) gauti informaciją apie vaiko mokyklos lankymą, ugdymo(si) sąlygas, jo pažangą;
 - 2) gauti informaciją apie vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės vykdymo eigą;
 - 3) kreiptis su prašymais ar skundais;
 - 4) sprendžiant su vaiku susijusias problemas gauti kvalifikuotą socialinę, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą;
 - 5) kitas įstatymų ir kitų teisės aktų numatytas teises.
2. Vaiko, kuriam taikoma minimalios priežiūros priemonė, atstovai pagal įstatymą privalo:
- 1) rūpintis, kad vaikui būtų užtikrinta galimybė lankyti mokyklą ir vaikas atliktų paskirtą minimalios priežiūros priemonę;

2) bendradarbiauti su minimalios priežiūros priemonę vykdančiu asmeniu, kitais asmenimis, teikiančiais (galinčiais suteikti) kvalifikuotą pagalbą sprendžiant vaiko ugdymo(s), elgesio pokyčių ir kitus su vaiko interesais susijusius klausimus;

3) sudaryti vaikui sveikas ir saugias gyvenimo sąlygas;

4) stebėti ir taisyti vaiko elgesį.

18 straipsnis. Vaiko minimalios priežiūros priemonę vykdančio asmens teisės ir pareigos

1. Vaiko minimalios priežiūros priemonę vykdančias asmuo turi teisę:

1) reikalauti, kad vaikas, kuriam paskirta minimalios priežiūros priemonė, ir jo atstovai pagal įstatymą atliktų jiems nustatytas pareigas;

2) teikti siūlymus savivaldybės administracijai dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių tobulinimo;

3) teikti siūlymus savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui dėl vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės pratęsimo, pakeitimo ir panaikinimo;

4) naudotis kitomis teisėmis, susijusiomis su vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdymu.

2. Vaiko minimalios priežiūros priemonę vykdančias asmuo privalo:

1) užtikrinti tinkamą vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės vykdymą;

2) ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės vykdymo termino pabaigos atsiskaityti savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui už vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės vykdymą;

3) bendradarbiauti su savivaldybės administracija, vaiko teisių apsaugos tarnyba, vaiko atstovais pagal įstatymą ir kitais asmenimis bei institucijomis;

4) atlikti kitas pareigas, susijusias su vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdymu.

19 straipsnis. Mokyklos vadovo įgaliojimai

Mokyklos vadovas:

1) užtikrina, prižiūri ir atsako už gerą ir veiksmingą vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymą mokykloje;

2) sudaro mokyklos prevencinio darbo grupę ir tvirtina jos darbo reglamentą;

3) užtikrina sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką;

4) tvarko pašalinių asmenų patekimo į mokyklą apskaitą ir tai kontroliuoja, organizuoja jos teritorijos ir prieigų stebėjimą, informuoja teritorinę policijos įstaigą apie žinomus ar įtariamus smurto, prievartos, narkotikų platinimo, viešosios tvarkos ir kitų pažeidimų atvejus;

5) supažindina mokyklos bendruomenę su teisės aktais, reglamentuojančiais vaiko teises, pareigas ir atsakomybę už teisės pažeidimus, mokyklos lankymą, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, nusikalstamumo prevenciją ir mokinių užimtumą;

6) bendradarbiauja su pagalba mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančiomis įstaigomis, teritorine policijos, socialinių paslaugų, sveikatos įstaigomis, vaiko teisių apsaugos tarnybomis ir kitomis institucijomis, dirbančiomis vaiko teisių apsaugos srityje;

7) prireikus sudaro sutartis su institucijomis, dirbančiomis prevencinį darbą savivaldybėje, kitose vietovėse dėl pagalbos teikimo mokykloje ar už jos ribų;

8) organizuoja mokinių užimtumą po pamokų ir mokinių atostogų metu.

PENKTASIS SKIRSNIS VAIKO VIDUTINĖ PRIEŽIŪRA

20 straipsnis. Vaikų Socializacijos centro paskirtis ir jo veiklos pagrindai

1. Vaikų Socializacijos centro paskirtis – užtikrinti vaikų Socializacijos centre apgyvendintam vaikui kokybišką ugdymą ir laikinąją globą (rūpybą), teikti vaikui socialinę, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą, kuri padėtų pasiekti teigiamų vaiko elgesio pokyčių bei ugdytų jo vertybines nuostatas ir socialinius įgūdžius, padedančius tapti doru, savarankišku, atsakingu žmogumi, ir paruoštų jį savarankiškam gyvenimui visuomenėje.

2. Vaikų Socializacijos centras, perteikdamas visuomenei priimtina vertybių sistemą, ugdydamas tautinį sąmoningumą, suteikdamas dorinės, sociokultūrinės ir pilietinės brandos pagrindus, padeda vaikui adaptuotis ir integruotis į visuomenę, tęsti mokymąsi pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, suteikia galimybę mokytis pagal pirminio profesinio mokymo programas.

3. Vaikų Socializacijos centras veikia pagal nuostatus, kurie rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintais reikalavimais.

21 straipsnis. Vaikų Socializacijos centro funkcijos

Vaikų Socializacijos centras:

1) užtikrina tinkamą vaikui paskirtos vidutinės priežiūros priemonės vykdymą bei jo teisių ir teisėtų interesų apsaugą;

2) gali vykdyti vaiko laikinąją globą (rūpybą) Civiliniame kodekse nustatytais pagrindais;

3) ne rečiau kaip kartą per mėnesį informuoja vaiko atstovus pagal įstatymą apie vaikui paskirtos vidutinės priežiūros priemonės vykdymo eigą ir organizuoja socialinį darbą su jais;

4) sudaro vaikui artimas šeimos aplinkai sąlygas, atitinkančias jo amžių, lytį, sveikatą ir brandą;

5) rengia vaiką savarankiškam gyvenimui ir reintegracijai į visuomenę;

6) ne rečiau kaip kartą per šešis mėnesius teikia išvadą savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui apie vaikui paskirtos vidutinės priežiūros priemonės vykdymo eigą;

7) teikia siūlymus savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui dėl vaikui paskirtos vidutinės priežiūros priemonės pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo;

8) atsiskaito steigėjui už centro veiklą;

9) teikia siūlymus steigėjui ir suinteresuotoms institucijoms dėl vaiko vidutinės priežiūros priemonės tobulinimo.

22 straipsnis. Vaikui paskirtos vidutinės priežiūros priemonės vykdymo pradžia

1. Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimą dėl vidutinės priežiūros priemonės vaikui skyrimo per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo kartu su teismo leidimo kopija savivaldybės administracija išsiunčia (perduoda) vaikų Socializacijos centrui, į kurį atiduodamas vaikas, vaiko teisių apsaugos tarnybai ir vaiko, kuriam paskirta vidutinės priežiūros priemonė, atstovams pagal įstatymą.

2. Savivaldybės administracija, informavusi vaikų Socializacijos centrą, vaiko atstovus pagal įstatymą, vaiko teisių apsaugos tarnybą, nedelsdama organizuoja vaiko pristatymą į vaikų Socializacijos centrą. Tais atvejais, kai reikia užtikrinti vaiko arba kitų asmenų saugumą, savivaldybės administracija vaiko pristatymą į vaikų Socializacijos centrą organizuoja kartu su teritorine policijos įstaiga.

3. Vaikui atvykus į vaikų Socializacijos centrą, jo administracija supažindina vaiką ir jo atstovus pagal įstatymą su jų teisėmis ir pareigomis, kurias jie turi vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymo laikotarpiu, taip pat su vaikų Socializacijos centro veikla ir vidaus tvarkos taisyklėmis.

23 straipsnis. Vaiko teisės ir pareigos vaikų Socializacijos centre

1. Vaikų Socializacijos centre esantis vaikas turi visas Lietuvos Respublikos įstatymų jam nustatytas laisves ir teises, tarp jų ir teisę:

- 1) įgyti valstybinius standartus atitinkantį išsilavinimą ir (ar) kvalifikaciją;
- 2) ugdytis sveikoje ir psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje, savitarpio pagarba grįstoje aplinkoje;
- 3) gauti kvalifikuotą socialinę pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą;
- 4) palaikyti ryšius su šeima ir kitais artimaisiais, jei tai neprieštarauja vaiko interesams;
- 5) kreiptis su prašymais ar skundais;
- 6) įstatymų nustatyta tvarka ginti savo teises ir teisėtus interesus.

2. Vaikų Socializacijos centre esantis vaikas privalo:

- 1) vykdyti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus;
- 2) dalyvauti jam paskirtos vidutinės priežiūros priemonės vykdyme;
- 3) atlikti pareigas ir laikytis elgesio taisyklių;
- 4) vykdyti teisėtus vaikų Socializacijos centro įgaliotų darbuotojų nurodymus.

24 straipsnis. Vaiko, kuriam paskirta vidutinės priežiūros priemonė, atstovų pagal įstatymą teisės ir pareigos

1. Vaiko, kuriam paskirta vidutinės priežiūros priemonė, atstovai pagal įstatymą turi teisę:
 - 1) gauti informaciją apie vaiko ugdymo(si) sąlygas, jo pažangą ir pasiekimus, mokyklos lankymą;
 - 2) gauti informaciją apie vidutinės priežiūros priemonės vykdymo eigą;
 - 3) gauti informaciją apie vaikui teikiamą socialinę pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą;
 - 4) kreiptis su prašymais ar skundais;
 - 5) dalyvauti savivaldos institucijų, veikiančių vaikų Socializacijos centre, veikloje;
 - 6) sprendžiant su vaiku susijusias problemas, gauti kvalifikuotą socialinę, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą;
 - 7) kitas įstatymų ir kitų teisės aktų numatytas teises.
2. Vaiko, kuriam paskirta vidutinės priežiūros priemonė, atstovai pagal įstatymą privalo:
 - 1) rūpintis, kad vaikas dalyvautų paskirtos vidutinės priežiūros priemonės vykdyme;
 - 2) bendradarbiauti su vaikų Socializacijos centru ir kitais asmenimis, teikiančiais kvalifikuotą pagalbą sprendžiant vaiko ugdymo(si), priežiūros, rūpinimosi sveikata, elgesio pokyčių ir kitus klausimus.

25 straipsnis. Vaikų Socializacijos centro darbuotojų pareigos ir atsakomybė

1. Vaikų Socializacijos centro darbuotojai privalo teikti vaiko poreikius atitinkančią kvalifikuotą socialinę, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, informacinę arba kitą pagalbą, pažinti vaiko individualumą, plėtoti jo gebėjimus, rūpintis vaiko ugdymu, skatinti asmenybės brandą, ugdyti profesinius įgūdžius, sudaryti sąlygas vaiko saviraiškai, gerbti vaiko teises, nuolat tobulinti savo kvalifikaciją, vykdyti kitas įstatymų ir teisės aktų nustatytas pareigas.
2. Darbuotojai, vykdydami savo pareigas, bendradarbiauja su vaiko atstovais pagal įstatymą, savivaldybės administracija, vaiko teisių apsaugos tarnyba ir kitais savivaldybės administracijos padaliniais, kitomis institucijomis ir asmenimis.
3. Darbuotojai už savo pareigų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, kitus teisės pažeidimus atsako įstatymų nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ VALDYMAS

26 straipsnis. Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliojimai

Švietimo ir mokslo ministerija:

- 1) dalyvauja formuojant ir įgyvendinant vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros politiką;
- 2) koordinuoja apskričių viršininkų ir savivaldybių institucijų veiklą vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių vykdymo srityje;
- 3) pagal kompetenciją teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų projektus dėl vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių tobulinimo;
- 4) bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis ir teikia joms informaciją apie vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių įgyvendinimą.

27 straipsnis. Kitų suinteresuotų ministerijų įgaliojimai

Ministerijos:

- 1) dalyvauja vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įgyvendinimo politiką reglamentuojančių dokumentų rengimo darbo grupėse, teikia siūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kitoms suinteresuotoms institucijoms dėl rengiamų teisės aktų projektų;
- 2) kartu su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministru leidžia su vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įgyvendinimo politika susijusius teisės aktus.

28 straipsnis. Apskrities viršininko įgaliojimai

Apskrities viršininkas:

- 1) atlieka vaikų Socializacijos centro steigėjo funkcijas;
- 2) koordinuoja ir prižiūri vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymą apskrityje;
- 3) analizuoja vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimą apskrityje ir teikia siūlymus suinteresuotoms institucijoms dėl jos tobulinimo;
- 4) teikia informaciją Švietimo ir mokslo ministerijai, kitoms suinteresuotoms institucijoms apie vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimą;
- 5) siekdamas kokybiško ir veiksmingo vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo, bendradarbiauja su savivaldybėmis ir kitomis institucijomis;
- 6) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

29 straipsnis. Savivaldybės administracijos įgaliojimai

Savivaldybės administracija:

- 1) koordinuoja ir prižiūri vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymą savivaldybėje;
- 2) sudaro savivaldybės administracijos prevencinio darbo koordinavimo grupę ir tvirtina jos darbo reglamentą;
- 3) analizuoja vaiko minimalios priežiūros priemonių įgyvendinimą savivaldybėje ir teikia siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai, kitoms suinteresuotoms institucijoms dėl šių priemonių tobulinimo;
- 4) teikia informaciją Švietimo ir mokslo ministerijai, kitoms suinteresuotoms institucijoms apie vaiko minimalios priežiūros priemonių įgyvendinimą savivaldybėje;
- 5) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

SEPTINTASIS SKIRSNIS**VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ FINANSAVIMAS****30 straipsnis. Vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių finansavimas**

1. Vaiko minimalios priežiūros priemonės finansuoja vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybė. Jeigu vaikas neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, jam paskirtą minimalios priežiūros priemonę finansuoja ta savivaldybė, kurioje ta priemonė yra paskirta ir vykdoma. Vaiko minimalios priežiūros priemonės finansuojamos iš atitinkamų metų valstybės biudžeto ir

savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių biudžetams valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų ir savivaldybių biudžetų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Vaikų Socializacijos centras finansuojamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Formaliojo ir neformaliojo švietimo programoms finansuoti iš valstybės biudžeto valstybiniuose vaikų Socializacijos centruose taikomas mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui principas.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

1. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija per 4 mėnesius nuo šio įstatymo paskelbimo dienos parengia ir patvirtina priemonių, sudarysiančių sąlygas tinkamai pradėti taikyti šio įstatymo nuostatas, planą.

2. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija per 4 mėnesius nuo šio įstatymo paskelbimo dienos parengia ir patvirtina šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

32 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Savivaldybių institucijos pagal Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatytus kriterijus ištiria vaiko minimalios priežiūros priemonių poreikį ir imasi veiksmų šio įstatymo nuostatomis įgyvendinti.

2. Apskričių viršininkai pagal Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatytus kriterijus ištiria vaiko vidutinės priežiūros priemonės poreikį ir imasi veiksmų šio įstatymo nuostatomis įgyvendinti.

33 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 31 ir 32 straipsnius, įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS